

Lapin rakenneuudistushanke – Osa-alue 4.
Yhteistyöaluetasoinen tai muu maakuntien yhteinen kehittäminen

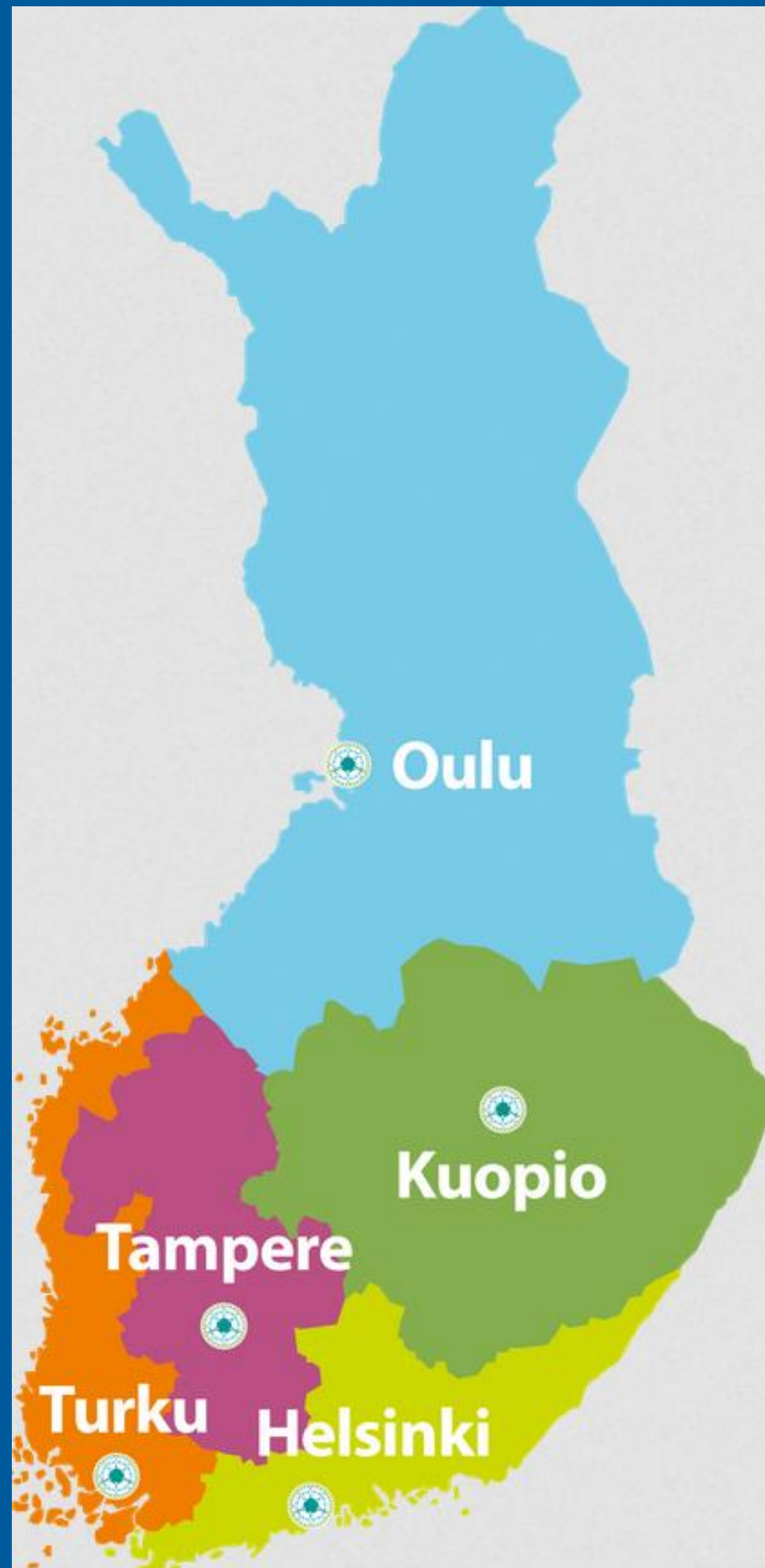
Pohjoisen OT-keskuksen jatkovalmistelu

Teija Moisanen

Taustaa

Aiemman valmistelun pohjalta
(LAPE -muutosohjelma)

Osaamis- ja tukikeskus on...

OT-keskus on verkostomainen ja monialainen osaamis- ja tukikeskus erityistason vaativia palveluja tarvitseville lapsille, nuorille ja heidän perheilleen.

Suunnitelmana on, että Suomessa toimii viisi OT-keskusta, jotka tulevat toimimaan sote-yhteistyöalueilla tehden monialaista yhteistyötä yli maakuntarajojen.

Osaamis- ja tukikeskusten tehtäviin kuuluvat:

- Vaativinta erityisosaamista edellyttävä asiakastyö
- Kehittämis-, koulutus- ja tutkimustoiminta yhteistyössä yliopistojen ja muiden toimijoiden kanssa
- Yhteistyöaluetasoinen palveluiden koordinointi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa

Asiakastyö

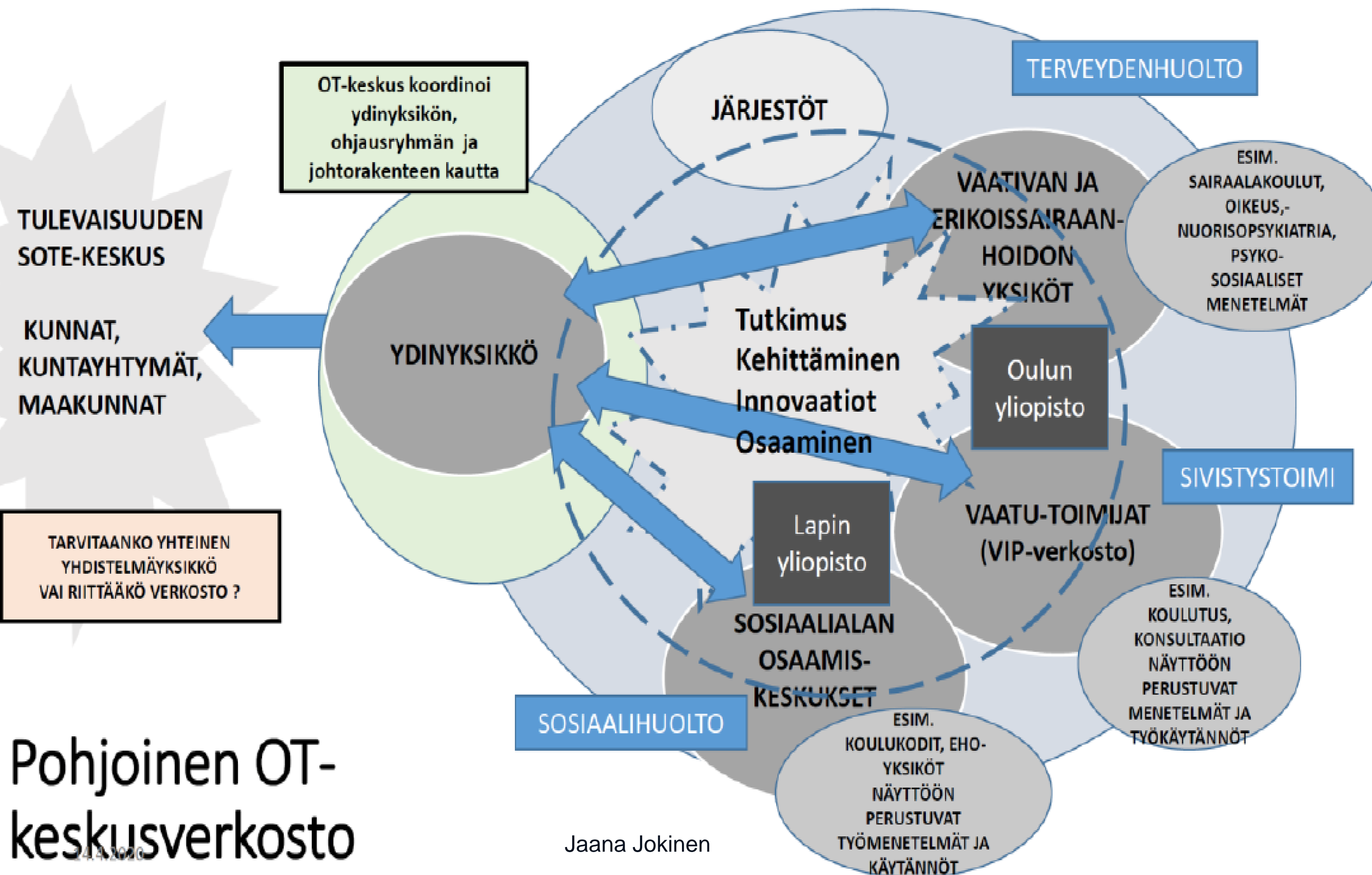
- OT-keskus tuottaa vaativaa erityisosaamista ja erikoistumista monialaisesti yhdistäviä palveluja, jotka vastaavat lasten, nuorten ja perheiden vaativimpiin palvelutarpeisiin
- OT-keskuksen tuottamat palvelut kohdentuvat pieneen ryhmään asiakkaita (arviolta 1 % lapsi- ja nuorisoikäisestä väestöstä)
- Palvelut suuntautuvat koko yhteistyöalueelle jalkautumisen, konsultaatioiminnan ja digipalveluiden avulla
- Keskeisenä tavoitteena on tukea erityis- ja perustasoilla tehtävää työtä asiakastyön, konsultaation, kouluttamisen ja kehittämisen keinoin
- OT-keskuksen rooli korostuu sellaisissa erityisen vaativissa asiakasprosesseissa, joissa tarvitaan monialaista osaamista sekä tuen ja hoidon yhteensovittamista

Yhteistyöaluetasoinen palveluiden koordinointi

Eri YTA- alueiden osaamis- ja tukikeskusten vahvuusalueet painottuvat eri osa-alueille. Tarpeen mukaa alueet voivat konsultoida toista OT-keskusta sille painottuvassa haasteessa lasten ja nuorten asioissa. Esimerkki tällaisesta voi olla esim. lapsen kaappausuhkaus ulkomaille huoltajuusriidoissa.

Kehittämis-, koulutus ja tutkimustoiminta

- Viiden YTA-alueen osaamis- ja tukikeskuksen yhteistyönä ollaan niiden yhteyteen luomassa maakuntien, yliopistojen, yliopistollisten sairaaloiden, sosiaalialan tutkimuslaitosten ym. tahojen kanssa tutkimus- ja kehittämistoiminnan sekä tiedolla ohjauksen malli
- Tavoitteena on mm. tieteellisen tutkimuksen mahdollistaminen palvelujärjestelmässä, tutkimusvoimavarojen monipuolinen hyödyntäminen sekä tutkimustulosten nopeampi implementaatio palvelujärjestelmän käyttöön.

Pohjoinen OT-keskusverkosto

Jaana Jokinen

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

Osaamis- ja tukikeskus muodostaa vahvan tukiverkon lapsille, nuorille ja perheille erityisen vaativissa tilanteissa yhdessä perus- ja erityistason palveluiden kanssa.

Matalan kynnyksen palvelut

- Perhekeskukset
- Varhaiskasvatus ja koulu
- Järjestöt ja seurakunnat

Palveluita tarjolla kaikille lapsille, nuorille ja perheille

Palveluita vaativinta tukea ja hoitoa tarvitseville lapsille, nuorille ja perheille

OT-keskukset ja verkostot

- Asiantuntijaryhmät, yksiköt ja -verkostot
- Konsultaatiot ja liikkuvat palvelut
- Tutkimus, kehittäminen ja koordinaatio

Erityistason osaamisen palvelut

- Lastensuojelu
- Erikoissairaanhoidto
- Muut erityistason palvelut

Palveluita erityistä tukea ja hoitoa tarvitseville lapsille, nuorille ja perheille

Hankkeen toteutuksesta

- Hankkeen nimi: Pohjoisen OT-keskuksen jatkovalmistelu
- Maakuntien yhteinen kehittämishanke
- Hankehallinnointi: Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
- Osallistuvat alueet: Pohjois-Pohjanmaan, Lapin, Länsi-Pohjan, Kainuun ja KeskiPohjanmaan sairaanhoitopiirit kuntineen ja kuntayhtymineen

- Yhteistyöalueiden Osaamis- ja tukikeskusten muodostamista ohjaa terveydenhuollon keskittämisasiasetus (VNa 582/2017)
- Kansallisena tavoitteena on sovittaa yhteen Osaamis- ja tukikeskuksiin tiiviisti myös sosiaalityön ja -huollon osaaminen
- Valmistelussa ovat mukana myös sosiaalialan osaamiskeskukset

Organisaatioiden tehtävät ja roolit hankkeessa

- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri: hallinnollinen vetovastuu, projektipäällikkyyys, ydinyksikön sijainti, ohjausryhmän puheenjohtajuus, aluekoordinaattorin työpanos, tutkimus- ja asiakaspilotit
- Lapin ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirit: alueellinen vastuu, ohjausryhmän jäsenyys, aluekoordinaattorin työpanos, tutkimus- ja asiakaspilotit
- Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri: alueellinen vastuu, ohjausryhmän jäsenyys, aluekoordinaattorin työpanos, tutkimus- ja asiakaspilotit
- Kainuun sairaanhoitopiiri, Kainuun sote: alueellinen vastuu, ohjausryhmän jäsenyys, aluekoordinaattorin työpanos, tutkimus- ja asiakaspilotit
- Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus: sosiaalityön asiantuntijuus alueensa osalta pohjoisessa OT-keskusverkostossa, ohjausryhmän jäsenyys
- Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus: sosiaalityön asiantuntijuus alueensa osalta pohjoisessa OT-keskusverkostossa, ohjausryhmän jäsenyys
- Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus: sosiaalityön asiantuntijuus alueensa osalta pohjoisessa OT-keskusverkostossa, ohjausryhmän jäsenyys
- Alueen tutkimus- ja koulutusorganisaatiot: asiantuntijakumppanuus, tutkimuspilotit, mahdollinen ohjausryhmän jäsenyys
- Pohjoinen VIP-verkosto: asiantuntijakumppanuus, mahdollinen ohjausryhmän jäsenyys

Hankkeen tavoitteet

1. Perustaa pohjoiselle OT-keskusalueelle ydinyksikkö
2. Luoda verkostomaisesti toimivan ja monialaista erityisosaamista ja palvelua tarjoava pohjoisen OT-keskuksen rakenne ja käynnistää toiminta ml. VIP-toiminnan vakiinnuttaminen
3. Käynnistää TKIO-toiminta. Käynnistää kansallisen OT-valmistelun mukaisia ja sovittuja tutkimuksellisia pilotteja. Edistää tutkimukseen ja näyttöön perustuvien menetelmien käyttöä ja tukea tiedolla ammattilaisten työtä
4. Valmistella ja käynnistää pohjoiselle OT-keskukselle asiakastyön pilotteja
5. Valmistella virtuaalista OT-keskusta ja digitaalisia palvelurakenteita, pohjoisen alueen pitkät etäisyydet, laajuus ja yhdenvertainen saavutettavuus huomioiden

Osa-alueen odotetut konkreettiset tulokset

Pysyvän Osaamis- ja tukikeskuksen (OT) ja vakiintuneen toiminnan myötä saadaan luotua pohjoiselle yhteistyöalueelle, maan pohjoisiin maakuntiin toimiva integratiivinen verkostorakenne lasten, nuorten ja perheiden kaikkein vaativimpien palveluiden järjestämiseen, tuottamiseen ja tukeen, niihin liittyvään tutkimus-, kehittämis- ja osaamiskeskustoimintaan sekä erityis- ja vaativien palveluiden koordinointiin.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

- Projektipäällikkö 1.10.2020, Pertti Virta
- Sparrausryhmän perustaminen, ensimmäinen kokoontuminen 23.10.2020
- Toimenpiteiden suunnittelu ja käynnistäminen loka – joulukuu 2020
- Maakunnalliset aluekoordinaattorit joulukuu 2020 – helmikuu 2021
 - Lappi, Teija Moisanen 12/2020
- Tarvekartoitus organisaatioihin joulukuu 2020
 - Lapin alueella keskustelutilaisuudet kartoituksen tueksi 12/2020 ja 1/2021
- Tarkennettu toimeenpanosuunnitelma tammi – helmikuu 2021
- Maakunnallisten työryhmien kokoaminen tammikuu 2021
 - Työryhmien yhteinen starttitilaisuus 19.2.2021 klo 12-15
- Toimeenpanovaihe, sparrausryhmän ja alueellisten työryhmien työskentely 1-10.2021
- Arviointi, raportointi ja jatkosuunnittelun, juurruttamisen vaihe marras – joulukuu 2021

Alueellisen työryhmän tehtävänä on mm.:

- tunnistaa Lapin tulevan hyvinvointialueen ne lasten, nuorten ja perheiden palvelut, joita ei ole tarkoituksenmukaista tuottaa maakunnallisesti (pohjana mm. tarvekartoitus)
- tunnistaa Lapin tulevan hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden perus- ja erityistason palvelujen keskeiset palvelukokonaisuudet ja -ketjut ja sovittaa yhteen tulevan YTA-alueen palvelujen kanssa siten, että niistä muodostuu asiakkaan/perheen kannalta sujuvia palveluketjuja, sähköiset palvelut huomioiden
- edistää Lapin tulevan hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden osaamis-, tutkimus- ja kehittämisverkoston rakentumista osana YTA-alueen verkostoa
- suunnitella ja käynnistää Lapin tulevan hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden erityisen vaativien palvelujen ylimaakunnallisia asiakastason konsultaatiopilotteja ja tutkimuspilotteja